

Raziskave za odbor CULT – Pristop Evropske unije k večjezičnosti v lastni komunikacijski politiki

Ta študija ocenjuje pristop EU k večjezičnosti v njeni komunikacijski politiki. Uporablja se pristop mešanih metod, vključno s pregledom literature, pravno in politično analizo, kvantitativno analizo spletišč EU, razgovori s strokovnjaki EU in analizo podatkov iz anket.

Ključne ugotovitve

Institucije, organi in agencije EU formalno izpolnjujejo obveznosti EU glede večjezičnosti. To olajšujeta prožnost regulativnih obveznosti in odsotnost celovitega okvira, ki bi zagotavljal skupne standarde, primerne za digitalno dobo, zlasti v smislu spletišč EU.

Uredba št. 1 je pravni temelj obveznosti EU glede večjezičnosti. Določa pravila, ki določajo jezike, ki jih uporabljajo institucije, organi in agencije EU, subjektom EU pa omogoča prožnost pri odločanju, kateri jeziki se uporabljajo v posebnih primerih, npr. v delovnih dokumentih ali notranjih sestankih s strokovnjaki. Večjezična digitalna komunikacija doslej ni obravnavana v Uredbi št. 1 ali v sodni praksi Sodišča Evropske unije. Zato se veliko vsebin, objavljenih na spletu, ne prevaja, ker se obravnavajo kot stranski produkt notranje komunikacije. To pomeni, da objavljeni dokumenti, ki lahko vplivajo na državljane, podjetja in države članice, morda niso vedno na voljo v njihovem jeziku.

Ta dokument je povzetek študije o pristopu Evropske unije k večjezičnosti v njeni komunikacijski politiki. Celotno študijo, ki je na voljo v angleščini, si lahko prenesete na: <https://bit.ly/3TpqJ8e>

Tematski sektor za strukturno in kohezijsko politiko
Generalni direktorat za notranjo politiko

Avtorji: Vodja projekta: Carlos MENDEZ (Raziskovalni center za evropske politike (EPRC Delft in Glasgow, Univerza v Strathclydu)

Projektna skupina: Dr. Michele GAZZOLA, prof. Laure CLEMENT -WILZ, dr. Vasiliki TRIGA, dr. PE 699.648 – september 2022

Ta študija na podlagi pravne utemeljitve trdi, da **bi morale obveznosti večjezičnosti veljati za posebne vrste vsebin spletnih strani**. V ta namen se predlaga tipologija večjezičnih potreb, da se pojasnijo vrste vsebin, ki bi jih bilo treba prednostno obravnavati pri prevajanju. To temelji na razvrstitvi: *temeljne dokumente*, ki so zakonsko obvezani, da so na voljo ali predloženi v vseh jezikih EU; (b) *primarni dokumenti*, ki bi morali biti zaradi vsebinske vsebine in morebitnega vpliva na pravice in obveznosti državljanov, podjetij in javnih organov na voljo v vseh uradnih jezikih EU, npr. smernice o državni pomoči, programi financiranja EU ali javni razpisi; in (c) sekundarni dokumenti, ki so za večjezične potrebe in dostopnost prednostna naloga nižjega reda in pri katerih bi se strojno prevajanje lahko uporabilo, če viri za prevajanje niso na voljo.

Študija razkriva velike razlike v razpoložljivosti večjezičnih vsebin, ki bi morale biti na voljo v vseh uradnih jezikih. To je rezultat ocene večjezičnih rezultatov na podlagi uporabe tipologije večjezičnih potreb na spletiščih institucij EU. Spletišča Evropske komisije in Evropske centralne banke ne delujejo dobro pri objavljanju razdelkov z „večinoma jedrno“ in „večinoma primarno“ vsebino, ki bi morala biti na voljo v vseh jezikih EU. Nasprotno pa je delovanje spletišč Evropskega sveta/Sveta Evropske unije, Sodišča Evropske unije in Evropskega računskega sodišča zelo dobro. Tudi Evropski parlament ima razmeroma visoko oceno.

Drug pomemben zaključek je, da **jezikovne ureditve institucij, organov in agencij EU niso dovolj pregledne in formalizirane**. Režimi včasih niso določeni ali pa so pogosto nejasni. Podobno je večina institucij in organov EU objavila jezikovno politiko na spletišču, vendar večina agencij tega ni storila. To ni v skladu s priporočili evropskega varuha človekovih pravic, ki pozivajo k jasni opredelitvi in objavi politike o uporabi uradnih jezikov EU.

EU ne spremlja in pregleduje širokega nabora jezikovnih ureditev, praks in jezikovnih politik spletišč. To škoduje preglednosti in odgovornosti ter ovira bolj formaliziran pristop k večjezični komunikaciji s skupnimi standardi.

Raznolikost zagotavljanja večjezičnih vsebin po spletiščih EU in znotraj njih pomeni, da ta komunikacijski kanal ne ustreza vedno potrebam vseh ciljnih skupin. Analiza 13 spletišč EU z najbolj večjezično vsebino je pokazala, da so bila nekatera uspešna v smislu multilingo indeksa, ki upošteva različne vsebinske razdelke spletnega mesta, druga pa slabše. Najvišje večjezične ocene so bile za šest spletnih strani, ki so precej presegle povprečje 13 spletišč (Sodišče Evropske unije, Svet Evropske unije/Evropski svet (skupna spletna stran), Evropsko računsko sodišče, Evropski parlament, Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu ter Evropski varuh človekovih pravic). Druga spletna mesta so srednje uspešna in vključujejo Evropsko komisijo (najbližje spletnim mestom EU) ter Evropsko agencijo za kemikalije in Evropski odbor regij (obe z nižjimi ocenami). Zadnji sklop zajema štiri spletne strani, ki delujejo slabo in imajo nizko razpoložljivost večjezičnih vsebin (Evropska centralna banka, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Evropska agencija za varnost hrane, Agencija Evropske unije za temeljne pravice). Poleg tega večina spletišč agencij EU (ki so bila kvalitativno ocenjena poleg zgoraj navedenega) ne objavlja vsebine v vseh uradnih jezikih in je dejansko enojezična v angleščini.

Alternativni večjezični indeks, ki obravnava le skupno količino spletnih strani, ne da bi upošteval razlike med kategorijami vsebin, nekoliko poveča uspešnost dveh spletnih strani (Evropski parlament in Agencija Evropske unije za temeljne pravice), vendar zmanjšuje učinkovitost večine spletnih strani, v nekaterih primerih, kot je evropski varuh človekovih pravic, zelo dramatično.

Kadar se uporablja samo angleščina, je dostopnost do vsebine, ki jo objavi EU, nizka. Analiza Eurostatove raziskave o izobraževanju odraslih (2016) kaže, da približno tretjina prebivalcev EU, starih od 25 do 64 let, govori le svoj materni jezik. V EU ni skupnega jezika, ki bi ga večina prebivalstva govorila na zelo dobri ravni (tj. kot materni govorec ali tuji jezik na ravni

znanja). Približno 20 % odraslih prebivalcev EU lahko komunicira na zelo dobri ravni v nemščini, sledijo ji francoščina (približno 16 %), italijanščina (14 %) in angleščina (13 %). Če je dokument objavljen samo v angleščini, ga lahko razume 13–45 % odraslega prebivalstva EU (razpon je odvisen od kazalnika, ki se uporablja za merjenje znanja jezika). Ta delež se poveča na 43–65 % v tristranski komunikacijski politiki (z uporabo angleščine, francoščine in nemščine). Popolnoma večjezična komunikacijska politika zagotavlja dostop do vsebin 97–99 % odraslih prebivalcev EU.

Pomanjkanje pozornosti na pomen večjezičnosti v komunikacijski politiki lahko spodbudi dojemanje oddaljenosti in oddaljenosti EU od državljanov glede na sedanjo porazdelitev znanja jezikov med prebivalstvom. Jezikovne ureditve EU so rezultat tehtanja med različnimi interesi, vključno z znatnimi omejitvami virov. To predstavlja politični in operativni izziv za institucije EU. Večjezična ureditev je najučinkovitejša in najdostopnejša komunikacijska politika, čeprav ne z vidika virov, vendar je glede na sedanjo porazdelitev znanja jezikov med prebivalci EU najbolj učinkovita in dostopna politika.

Priporočila

Na podlagi ugotovitev te študije se predlagajo naslednja priporočila.

- **Priporočilo 1: Razvoj skupnega in preglednega okvira in standardov za večjezično komunikacijo, tudi na digitalnem področju.** Če ne bo političnega apetita za reformo Uredbe št. 1, bi lahko Evropski parlament z medinstitucionalnim sporazumom spodbujal vzpostavitev formalnega skupnega okvira in standardov. Za komunikacijo EU prek interneta bi morale veljati obveznosti večjezičnosti ne le v zvezi z vsebino, ki je v tej študiji opredeljena kot „osrednja“, temveč tudi za „primarno“ vsebino.
- **Priporočilo št. 2: Institucionalizirati redno spremljanje skladnosti z zakonodajo, upravno preglednost in uporabo virov, da se zagotovi večjezična komunikacija z rednim poročilom.**
- **Priporočilo 3: Ustanovitev uradnika za večjezičnost za pregled praks, jezikovnih ureditev in jezikovnih politik na spletišču.** Uradnik bi moral biti odgovoren za redno poročilo o spremljanju in odgovarjati Evropskemu parlamentu.
- **Priporočilo 4: Spodbujati uporabo uradnih jezikov v digitalnem komuniciranju, da bi izboljšali dostopnost in bližino državljanov.**
- **Priporočilo 5: Povečanje proračunskih sredstev EU za večjezičnost.** To bo pomagalo preprečiti zmanjšanje števila prevajalskih in tolmaških storitev v zadnjih letih.

Več informacij

Povzetek je na voljo v naslednjih jezikih: Angleščina, francoščina, nemščina, italijanščina in španščina. Študijo, ki je na voljo v angleščini, in povzetke lahko prenesete na:

<https://bit.ly/3TpqJ8e>

Več informacij o raziskavah tematskega sektorja za odbor CULT:
<https://research4committees.blog/cult/>

Izjava o omejitvi odgovornosti in avtorske pravice. Mnenja, izražena v tem dokumentu, so v izključni pristojnosti avtorjev in ne predstavljajo nujno uradnega stališča Evropskega parlamenta. Razmnoževanje in prevajanje za nekomercialne namene sta dovoljena pod pogojem, da se navede vir in Evropski parlament o tem predhodno obvesti in pošlje izvod. © Evropska unija, 2022.
© Slika na strani 1, ki se uporablja pod licenco družbe Adobe Stock

Skrbnik za raziskave: Pierre HERIARD, Balazs MELLAR, Kristiina MILT uredniška asistentka: Anna Dembek
Kontaktna oseba: Poldep-cohesion@ep.europa.eu
Ta dokument je na voljo na spletni strani: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses